

zejména vzhledem k ustanovení § 5, čís. 2 zák. čís. 267/1921 Sb. z. a n. (doba členství v odborové organizaci) a zda snad tohoto nároku později nepozbyl z důvodů v § 6 zák. čís. 267/1921 Sb. z. a n. uvedených, přihlédaje k prováděcímu nařízení čís. 186/1924 Sb. z. a n. a k pozdějším změnám tohoto zákona (vládní nařízení z 23. prosince 1924, čís. 3 Sb. z. a n. z r. 1925, zákon z 5. června 1930, čís. 74 Sb. z. a n., vládní nařízení z 29. července 1933, čís. 161, 162 Sb. z. a n.).

Čís. 5370.

Není-li vinníkovi prokázán zlý úmysl, je zažalovaný skutek »rozšiřování tiskopisu trestného obsahu« vždy po rozumu § 262 tr. ř. právně posouditi ještě též s hlediska čl. III, čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. z. (§ 42 zák. na ochr. rep.), neboť jde stále o touž obžalobou stíhanou skutečnost, zbavenou jen náležitostí subjektivní skutkové podstaty.

Přečin, případně přestupek zanedbání povinné péče podle cit. ustanovení je deliktem po výtce obsahovým a může býti v ideálním souběhu s přečinem podle § 24 tisk. zák., i když je založen jediné ve vědomém rozšiřování zabaveného tiskopisu.

Nakladatelem oprávněným k vydávání tiskopisů podle předpisů živnostenského řádu mohou býti jen právnické nebo fysické osoby; za takovou osobu nelze považovati »Internacionálu mládeže«.

K trestnosti pro přečin podle § 24 tisk. zák. stačí zaviněná nevědomost pachatelova o tom, jaký tiskopis rozšiřuje.

(Rozh. ze dne 18. září 1935, Zm II 463/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství v Brně do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 14. září 1934, zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby, a uznal ho kromě pravoplatného již odsouzení pro přečin podle § 24 tisk. zák. dále vinným: a) přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III, čís. 3 zák. z 15. října 1868, čís. 142 ř. z. a § 42 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n., b) přečinem podle § 8 tr. z. a § 24 tisk. zák.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá jen tu část rozsudku, již byl obžalovaný osvobozen od obžaloby jednak pro zločin podle § 15, čís. 3 a přečiny podle § 14, čís. 1 a 5, § 15, čís. 2 a § 18, čís. 2 zák. na ochr. rep., spáchané rozšiřováním knih »Lenin o válce« a »Základní politické vědomosti«, tedy pro obsahový delikt ve smyslu § 7 tr. z., jednak pro přečin podle § 8 tr. z. a § 24 tisk. zák. spáchaný pokusem rozšiřovati zabavený spis »Usnesení V. světového kongresu KJM«. Uplatňuje jako důvod zmatečnosti výtku hmotného práva podle § 281, čís. 9 lit. a) tr. ř. a jest jí přisvědčiti.

Předpokladem osvobozujícího rozsudku, pokud se týče zjištěného rozšiřování knih »Lenin o válce« a »Základní politické vědomosti« samotným obžalovaným, bylo by v souzeném případě jediné přesvědčení soudu, že obsah knih netvoří skutkovou podstatu vůbec žádného trestného skutku, zejména ne oněch deliktů, jež zde shledává obžaloba (§ 14, čís. 1 a 5, § 15, čís. 2 a 3 a § 18, čís. 2 zák. na ochr. rep.), a dále, že čin, jenž je podkladem obžaloby, není provázen ani skutečnostmi, které spadají případně pod jiné trestní normy. Dospěl-li nalézací soud ku přesvědčení, že obžalovaný neznal obsahu knih jím rozšiřovaných a že tudíž nesledoval cíle, jaké napovídá jejich obsah, nesměl ještě vynést rozsudek osvobozující, pokud nepřezkoumal podle své povinnosti, uložené mu předpisem § 262 tr. ř., zda i po vyřazení zlého úmyslu obžalobou přičítaného nenaplní ony skutečnosti, na nichž spočívá obžaloba ve spojení se skutečnostmi vyššími na jevo v průběhu hlavního přelíčení zákonné znaky jiného trestného skutku, než který je v obžalobě uveden.

Obžaloba pro tiskový delikt ve smyslu § 7 tr. z., spáchaný rozšiřováním tiskopisu trestného obsahu, předpokládá zlý úmysl (§ 1 tr. z.). Není-li prokázán, je zažalovaný skutek »rozšiřování tiskopisu trestného obsahu« vždy po rozumu § 262 tr. ř. právně posouditi ještě též s hlediska čl. III, čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. z. a § 42 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n., neboť jde stále o touž, obžalobou stíhanou skutečnost, zbavenou jediné náležitosti subjektivní skutkové podstaty (srov. rozh. čís. 3658, 4096, 4346 Sb. n. s.).

Podle § 262 tr. ř. má sice nalézací soud, shledá-li ve skutkovém ději jiný trestný čin, nežli je žalobou stíhán, vyslechnouti o tom strany a rozhodnouti o případném návrhu odročovacím, jak správně uvádí obžalovaný ve svém odvodu, což ovšem nalézací soud opominul. Opominutí to však nemá dalších následků, poněvadž není samo o sobě ohroženo zmatečností rozsudku (víd. sbírka čís. 1043, 3644 a 4206, pak Kr II 201/23).

Podle důvodů rozsudkových zakládají jednotlivá místa knihy »Lenin o válce« skutkovou podstatu zločinu výzvy k trestným činům podle § 15, čís. 3 zák. na ochr. rep. a knihy »Základní politické vědomosti« podstatu zločinu a přečinů podle § 14, čís. 1 a 5, § 15, čís. 2 a 3 a § 18, čís. 2 zák. na ochr. rep.; mimo to uvádí rozsudek výslovně, že obě knihy obžalovaným rozšiřované byly vydány »nákladem internacionály mládeže«; tím vyslovil nalézací soud svoje zjištění, že obžalovaný rozšiřoval knihy trestného obsahu, na nichž živnostenský nakladatel není jmenován. »Internacionálu mládeže« možno sice považovati za ideové spojení osob sledujících snad tytéž politické cíle (patrně ideje komunismu), nikoli však za osobu právnickou, tím méně ovšem za fysickou osobu, které podle práva mohou jediné býti nakladatelem oprávněným k vydávání tiskopisů podle předpisů živnostenského řádu. Ač vydavatelem tiskopisů nemusí býti vždy osoba živnostensky k tomu oprávněná (srov. §§ 3 a 9 tisk. zák.), ukládá přece zákon čís. 142/1868 ř. z. ve čl. III, čís. 3 rozšiřovateli za povinnost zvýšenou opatrnost právě u takových tiskopisů, na nichž není jmenován **n a k l a d a t e l ž i v n o s t e n s k ý**. Porušení této povinnosti stíhá zákon jako zanedbání povinné péče. Že na uvedených tiskopisech, které jsou součástí trestních spisů, není jmenován ani spisovatel, je z nich samotných patrné. O spise »Lenin o válce« zjistil nad to rozsudek, že ještě před tím, než obžalovaný počal spis rozšiřovati,

bylo jeho zabavení potvrzeno výrokem soudním a nález uveřejněn v Úředním listě. Nálezací soud zjistil takto dále, že obžalovaný vědomě rozšiřoval zabavený tiskopis, tedy náležitosti další samostatné skutkové podstaty zanedbání povinné péče.

Okolnost, že nálezací soud shledal ve skutku obžalovaného již podstatu přečinu podle § 24 tisk. zák., nebrání, aby týž čin nebyl právně posouzen také ještě s hlediska přečinu čl. III, čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. z. a § 42 zák. na ochr. rep. Vždyť obě skutkové podstaty jsou rozdílné co do své povahy a právních statků, jež chrání; kdežto § 24 tisk. zák. stanoví trestní skutkovou podstatu jediné k zachování pořádku ve věcech tiskových a, stíhaje přestoupení vydaného zákazu samo o sobě, chrání takto jediné opatření úřadu před porušováním bez ohledu na obsah tiskopisu, jenž zde vůbec v úvahu nepřichází, — je přečin, příp. přestupek zanedbání povinné péče podle čl. III, čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. z. a § 42 zák. na ochr. rep. deliktem po výtce obsahovým (srov. zařazení do třetí částky tisk. zák.), s přečinem podle § 24 tisk. zák. ideelně souběžitelným, i když je založen jediné ve vědomém rozšiřování zabaveného tiskopisu (srov. rozh. víd. n. s. čís. 2243, 2616, 3426); jeho účelem je chrániti veřejnost před účinky trestného obsahu tiskopisů.

Předpis § 24, věty první tisk. zák. stíhá zakázané rozšiřování tištěného spisu o sobě. Po stránce subjektivní stačí k naplnění skutkové podstaty culpa záležející v tom, že pachatel si nezjednal vědomosti (zaviněná nevědomost) o náležitě vyhlášené soudcovské záповědi rozšiřování. Také trestní sankce obou trestných skutků nelze zde ponechat bez povšimnutí. Druh a výše trestu, uloženého zákonem na přečin podle § 42 zák. na ochr. rep., činí zjevným, že čin obžalovaného, vědomé rozšiřování tiskopisu »Lenin o válce«, jehož nakladatel na spise není udán, nebyl náležitě trestně postižen podřaděním pouze pod skutkovou podstatu přečinu podle § 24 tisk. zák.

Nálezací soud zjišťuje konečně, že obžalovaný měl v červenci 1929 v šatně brněnského nádraží uložený kufr, v němž bylo 9 menších balíčků, opatřených adresami, s knihami »Usnesení V. světového kongresu KIM«, jejichž zabavení a zákaz rozšiřování byly soudním výrokem potvrzeny a nález v úředním listě již v červnu 1929 uveřejněn; zjišťuje dále, že obžalovaný, aniž znal obsah závadných těchto knih, resp. věděl, že v balíku jsou právě ony knihy, a aniž je chtěl rozšiřovati, měl v úmyslu pouze tento balík s knihami odevzdati v sekretariátě komunistické strany v J. Zmateční stížnost také zde právem vytýká vadnost právního posouzení zjištěného skutkového stavu, doličujíc, že tato podniknutá činnost obžalovaného, jež nebyla dokončena jen pro překážku odjinud v to přišlou, zakládá skutkovou podstatu nedokonaného přečinu podle § 8 tr. z. a § 24 tisk. zák.

Předpis § 24 tisk. zák. je, jak již uvedeno, povahy pouze policejně-právní a slouží k zachování pořádku ve věcech tiskových. Ku trestnosti stačí i tu culpa, zaviněná nevědomost o tom, jaký tiskopis pachatel rozšiřuje (se pokouší rozšiřovat), pokud se týče, jaký tištěný spis je obsažen v balíčku, ohledně něhož si pachatel počíná způsobem naplňujícím pojem (po případě nedokonaného) rozšiřování. Obžalovaný ani netvrdil, že mu bylo nemožno seznati obsah a zkoumati pak, zda není snad jeho

rozšiřování zakázáno po rozumu § 24 tisk. zák. Je proto bez právního významu soudem nalézacím uznaná námitka pachatelova, že nevěděl, které knihy v balíku jsou. Zjištění rozsudkové, že obžalovaný nechtěl knihy rozšiřovati, nýbrž že je chtěl pouze odevzdati v sekretariátě, projevuje vadný názor nalézacího soudu, že rozšiřováním bylo by pouze odeslání jednotlivých balíčků na adresy tam uvedené neb rozšiřování jednotlivých výtisků, ne však hromadné předání celého balíku sekretariátu. Hromadná doprava knih do sekretariátu politické strany slouží však samozřejmě k jejich odbytu, a je proto rozšiřováním tiskopisů ve smyslu § 6 tisk. zák. Obžalovaný, jenž podle svého doznání věděl, že v balíku jsou knihy, a úmyslně je dopravoval z pražského sekretariátu strany do sekretariátu v J., předsevzal takto činnost vedoucí k tomu, aby byly rozšiřovány spisy v balíku obsažené, a to proti záповědi vyřknuté nálezem soudcovským a náležitě vyhlášené, při čemž jeho čin jen pro jeho zadržení a odebrání knih nebyl dokonán.

Čís. 5371.

I pro obor zákona proti nekalé soutěži platí zásada, že společník, oprávněný kolektivně (souborně) zastupovati veřejnou obchodní společnost, nemůže ji před soudem zastupovati samostatně, leč by si vymohl k tomu cíli prozatímní opatření.

S hlediska § 29 zák. proti nekalé soutěži závadné použití blanketu, obsahujícího v záhlaví znění firmy veřejné obchodní společnosti, dotýká se bezprostředně jen zájmu této obchodní společnosti samotné (společného zájmu všech společníků), nikoli zvláštního zájmu jednotlivého společníka. Jednotlivý společník není tudíž oprávněn podati samostatně, vlastním jménem, obžalobu pro přečin podle § 29 cit. zák.

(Rozh. ze dne 18. září 1935, Zm II 483/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromých žalobců: 1. prot. firmy »Stavební keramika A. K. a R. T. v B.« a 2. R. T.-a do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 26. října 1934, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 1 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin podle § 29 zák. z 15. července 1927, čís. 111 Sb. z. a n. o nekalé soutěži.

Z d ů v o d ů :

I. Pro rozhodnutí o zmateční stížnosti je stěžejním bodem otázka, zda soukromý žalobce byl aktivně legitimován k podání žaloby jednak samostatně jménem veřejné společnosti »Stavební keramika A. K. a R. T. v B.«, jednak jménem vlastním, či schází-li tu obžaloba podle zákona potřebná (§ 281, čís. 9 c) tr. ř.). V tom směru je nesporno, že obžalobu podal advokát Dr. J. J. jménem obou, a to jak jménem společnosti »Stavební keramika A. K. a R. T. v B.«, tak i jménem R. T. samotného. Plnou moc mu podepsal jménem zmíněné společnosti toliko R. T., ač, jak první